

Aalto University

Creative Commons lisenssit ja tietosuoja- asetus

OTK Maria Rehbinder

© 2017 Maria Rehbinder

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0

Kansainvälinen -lisenssillä

CC- lisenssit lisensoivat tekijänoikeuslain mukaisia oikeuksia

Creative Commons lisenssien tavoitteena on poistaa tekijänoikeuslainsäädännön asettamat esteet materiaalien jakamiselle ja jatkokäytölle, CC-lisenssit tarjoavat standardilisenssejä, joiden avulla saavutetaan helposti juridinen yhteentoimivuus materiaaleille joita halutaan jakaa ja joiden osalta tekijät haluavat mahdollistaa jatkokäytön

Creative Commons lisenssien ehdot

Käyttämällä Lisensoituja Oikeuksia (määritelty alla) Sinä hyväksyt tämän Creative Commons Julkisen Lisenssin ("Julkinen Lisenssi") ehdot ja sitoudut noudattamaan niitä. Siinä laajuudessa kuin tämä Julkinen Lisenssi voidaan tulkita sopimukseksi, Lisensoidut Oikeudet myönnetään Sinulle vastineena siitä, että Sinä hyväksyt nämä ehdot, ja Lisenssinantaja myöntää Sinulle kyseiset oikeudet vastineena niistä eduista, jotka Lisenssinantaja saa asettamalla Lisensoidun Aineiston saataville näillä ehdoilla.

Ehdot: Osa 2 – Lisenssin laajuus. 1 b

Muut oikeudet

Tällä Julkisella Lisenssillä ei lisensoida moraalisia oikeuksia kuten respektioikeutta, eikä myöskään henkilön oikeutta määrätä nimensä, kuvansa tai henkilönsä muun tunnistettavan osan kaupallisesta käytöstä (*right of publicity*), yksityisyyden suojaa koskevia oikeuksia ja/tai muita sellaisia persoonallisuus-oikeuksia; kuitenkin siinä laajuudessa kuin on mahdollista ja tarpeen Sinun Lisenssoitujen Oikeuksien käytöllesi, muttei muilta osin, Lisenssinantaja luopuu tällaisista oikeuksistaan ja/tai sitoutuu siihen, että ei esitä tällaisiin oikeuksiin perustuvia väitteitä.

4 artikla , Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

”Henkilötiedoilla” kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön, jäljempänä ’rekisteröity’, liittyviä tietoja; tunnistettavissa olevana pidetään luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella

Valokuva josta henkilö on tunnistettavissa on henkilötieto

Käsittelyperuste, 6.1 artikla a) ja b) kohdat

Käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta varten;

b) käsittely on tarpeen sellaisen sopimuksen täytäntöön panemiseksi, jossa rekisteröity on osapuolena, tai sopimuksen tekemistä edeltävien toimenpiteiden toteuttamiseksi rekisteröidyn pyynnöstä;

Käsittelyperuste, 6.1 artikla e) kohta

Käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

e) käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi

Käsittelyn lainmukaisuus, ehdotettu Tietosuojalain 3 §

Noudattaen tietosuoja-asetuksen 6 artiklaa henkilötietoja saa käsitellä jos kysymys on henkilön asemaa, tehtäviä ja niiden hoitoa julkisyhteisössä, elinkeinoelämässä, järjestötoiminnassa tai muussa vastaavassa toiminnassa kuvaavista tiedoista siltä osin kun käsittelyn tavoite on yleisen edun mukainen ja käsittely on oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden tai

jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista viranomaisen toiminnassa yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseksi

artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti tieteellistä tai historiallista tutkimusta ja tilastointia varten, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden .

artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti, jos henkilötietoja sisältävien tutkimusaineistojen, kulttuuriperintöaineistojen sekä näiden kuvailutietoihin liittyvien henkilötietojen käsittely arkistointitarkoituksessa on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ja rekisteröidyn oikeuksiin nähden (Perusteluihin, että koskee sekä kulttuuriperintöaineistoja ja tutkimusaineistoja että näiden kuvailutietoja)

Jos kuvassa on tunnistettava henkilö, tulee olla käsittelyperuste

Käsittelyperuste voi olla esimerkiksi lisensioijan oman kuvansa käytölle antama suostumus tai yleinen etu tietosuoja-asetuksen 6.1 e) kohdan ja ehdotetun tietosuojalain 3 § :n nojalla.

Onko EU/ETA alueen kansalaisella itsemääräämisoikeus ja sopimusvapaus, joka mahdollistaisi antaa suostumuksen kuvansa käyttöön sen laajuisena, kuin Creative Commons lisenssi tekijänoikeudellisia käyttöoikeuksia lisensioi ?

Suostumuksen edellytykset 7 artikla

- 1. Rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan suostumus**
- 2. Suostumuksen antamista koskeva pyyntö erillään, helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeästi ja yksinkertaisesti. Suostumuksen asetusta rikkova osa ei ole sitova.**
- 3. Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa suostumuksensa. peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettun käsittelyn lainmukaisuuteen, rekisteröidylle ilmoitettava tästä. Suostumuksen peruuttamisen oltava yhtä helppoa antaminen.**

Esimerkki : CC0 -suomennoksen tehnyt tiimi. Vasemmalta: Maria Rehbinder, Martin von Willebrand, Tarmo Toikkanen, Henri Tanskanen, Liisa Laakso-Tammisto.

Kuva: Mikko Säteri, CC BY 4.0 lisensioitu kuva

<https://creativecommons.fi/2015/01/cc0-suomennettu/#more-540>

Tietosuoja-asetuksen lähtökohta on perusoikeuspunninta, johtolauseet 3&4

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (4) tarkoituksena on yhdenmukaistaa luonnollisten henkilöiden henkilötietojen käsittelyä koskevien perusoikeuksien ja -vapauksien suojelua ja varmistaa henkilötietojen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä.

(4) Henkilötietojen käsittely olisi suunniteltava niin, että se palvelee ihmistä. Oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen; sitä on tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin.

Lisensioijan käsittelyperuste ja lisenssin saajan käsittelyperuste

Lähtökohtana tulee pitää sitä, että henkilöllä on itsemääräämisoikeus ja lisensointi Creative Commons lisenssillä ei lähtökohtaisesti ole tietosuoja-asetuksen vastainen teko, jos henkilö jonka kuvaan annetaan CC-lisenssi on antanut tällaiseen käyttöön suostumuksensa tai on olemassa jokin muu käsittelyperuste.

Se, joka käyttää kuvaa, voi kuitenkin joutua tilanteeseen, jossa kuvan käytön CC-lisenssin nojalla katsotaan estyvän, koska käyttö voidaan tulkita olevan tietosuoja-asetuksen vastaista. Käyttäjällä on riski siitä, että hänellä ei ole käsittelyperustetta.

Kuvassa tunnistettavia henkilöitä ICC Markkinointisäännöt 2012 Art. 14

<https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2012/01/Markkinoinnin-kansainvaliset-ohjeet-ICC->

[Markkinointisaannot -final-version-2012.pdf](#) **Artikla 14**

Henkilökuvan tai muun yksityisyyteen kuuluvan seikan esittäminen tai jäljittely

Markkinoinnissa ei tule käyttää yksityisen tai julkisen henkilön kuvaa ilman Häneltä etukäteen hankittua lupaa. Markkinoinnissa ei tule ilman etukäteen hankittua lupaa kuvata yksityisomaisuutta tai viitata siihen tavalla, joka on omiaan antamaan kuvan, että asianomainen henkilö suosittelee markkinoitavaa hyödykettä tai yritystä. **CC BY NC (NON-COMMERCIAL)** sallii vain ei-kaupallisen käytön, olisi henkilöiden tai yksityisomaisuuden kuvien osalta suositeltavampi kuin CC BY.

Artikla 63 Yhdenmukaisuusmekanismi

Jotta voidaan edistää tämän asetuksen yhdenmukaista soveltamista kaikkialla unionissa valvontaviranomaisten on tehtävä yhteistyötä toistensa ja tarvittaessa komission kanssa tämän jakson mukaisen yhdenmukaisuusmekanismin puitteissa. Mielestäni Suomessa tulee seurata Europeana käytänteitä. Henkilöiden kuvia mielestäni ei tule poistaa arkistojen ja museoiden kotisivuilta tai CC lisensioinnin piiristä, jos vastaava käyttö jatkuu tavanomaisena Europeanan taholta.

Creative Commons ja Europeana

Europeana is Europe's digital platform for cultural heritage, collecting and providing online access to over 54 million of digitised items ranging from books, photos, and paintings to television broadcasts and 3D objects. As an important cultural partner to CC, Europeana's platform has digital records from nearly 4,000 European libraries, archives, museums and audiovisual galleries.

Creative Commons ja Europeana

Esimerkki : CC BY- NC lisensioitu valokuva

<https://www.europeana.eu/portal/en/exhibitions/seven-men-one-leg>

CC BY-NC Non-Commercial

eli Nimeä-EiKaupallinen 4.0 Kansainvälinen tai

Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen

on suositeltavia lisenssejä CC BY lisenssin sijaan kuville joissa tunnistettavia, mahdollisesti eläviä henkilöitä

Tietosuoja-asetus ei koske kuolleita henkilöitä

Lisätietoja:

Avoin tiede ja kuvien käyttö

Sivusto <http://libguides.aalto.fi/imagoa>

Tekijänoikeus:

<http://copyright.aalto.fi/en/>

Avoin julkaiseminen:

<http://openaccess.aalto.fi/en/>